

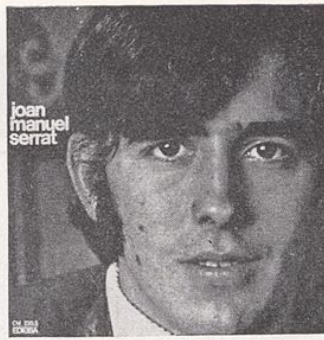
DEL MON DE LA CANÇÓ I DEL DISC

TRES IMPORTANTS DISCS MÉS DE LLARGA DURADA

Núria Espert s'integrava a la cançó amb unes interpretacions apassionades de cançons de Bertolt Brecht, d'acord amb el seu gran temperament d'actriu dramàtica però també amb unes sorprenents condicions de cantant que moltes professionals de la cançó li haurien d'envejar. El nou disc **Cançons del ghetto** (Edigsa) és la seva consagració definitiva en el camp de la cançó.

Altrament, tampoc no pot passar desapercebut pel seu contingut. Poques vegades tindrem la possibilitat d'escoltar unes cançons tan punyents trobades pels mateixos protagonistes o víctimes dels fets que reflecteixen. Són dotze cançons dels **ghettos** de l'Europa oriental durant el genocidi nazi. Anònimes, llevat una, **Foc**, l'autor de la qual morí al de Cracòvia l'any 1942. El disc és la rèplica catalana d'un en què les interpretava Sarah Gorbí, en l'original jidix. A Núria Espert li fou donat, intencionadament, per la vídua de Bertolt Brecht, la gran actriu i directora del «Berliner Ensemble», Helene Weigel: després d'haver escoltat el disc de cançons brechtianes de la nostra actriu, l'hi enviava sens dubte convinguda que en seria la intèrpret ideal. Val la pena, doncs, d'assenyalar l'origen del disc. A Núria Espert i als d'Edigsa els va plaure tant que s'engrescaren a emprendre'n la gravació, amb Jordi Sarsanedas i Antoni Ros-Marbà.

Com era d'esperar, Núria Espert ha reeixit plenament. A l'èxit ha contribuït Jordi Sarsanedas amb les seves versions pulcres, d'un dramatisme impressionant. Només amb un gran esforç d'identificació dels dos artistes amb els plans de desesperació i amb els cants d'esperança d'aquell poble, podien trobar l'expressió justa per a cada cançó i aconseguir que resultin esborronadores per llur sinceritat. No hem d'oblidar tampoc la tasca, asenyada i intel·ligent, d'Antoni Ros-Marbà, dignificadora dels temes musicals que aquelles comunicats aplicaren a llurs cants, valent-se d'aires populars.

Tècnicament, la gravació és francament bona.

Visca l'amor!, el nou disc de llarga durada de Guillermina Motta, presentat en un àlbum il·lustrat amb bon gust per Enric Sió (Concèntric), és la prova decisiva del seu talent d'autora i d'intèrpret. L'esperàvem els qui sempre hem cregut en aquest talent. Guillermina, que ha comès molts errors en el seu repertori, a causa del confusionisme existent dins la cançó catalana, ha procedit aquest cop amb un gran encert.

El títol general del disc procedeix del de la cançó que el clou, sobre el poema de Salvat-Papasseit. El plantejament és original. L'opressió de la llibertat amorosa a través de la història, a base de poemes anònims i d'autors. En la tria, hi veiem la mà experta de Joaquim Molas, amb una gran visió de la finalitat del conjunt.

La primera cara és reservada als autors antics: Roís de Corella, Pere Serafí, Valeri Fuster i anònims dels segles XIV, XV i XVI. Guillermina ha fet de llurs textos unes cançons vives i divertides. Musicalment, ací, ha anat amb miraments. L'autora s'hi mostra sensible; la intèrpret, fina, graciosa i intencionada.

A la segona, les cançons són sobre poemes d'autors moderns: Sagarra, Maragall, Gabriel Ferrater, Carner i Salvat-Papasseit. Guillermina s'hi expressa musicalment amb molta llibertat. Per exemple, la poesia de Sagarra **Cançó del pobre marit** pren la forma d'un tango. La peça cabdal, al nostre parer, és **Mester d'amor**, de Salvat, una de les millors pàgines eròtiques que han estat escrites. La melodia, bella i escaient, i una interpretació sensible, la fan encara més penetrant. Per ordre de preferències personals, assenyalem també **Lorelei**, de Gabriel Ferrater, les dues de Sagarra, **Cançó del desig farsant** i **Cançó del pobre marit**, la de Carner **Cançó d'un doble amor**, sense excloure **Visca l'amor!** i la resta. Els arranjaments i la direcció musical són de Francesc Burrull. No són pas massa convincents; almenys, no corresponen a la

categoria del disc. Tampoc la gravació no és prou reeixida.

Esperàvem el nou **long play** de cançons de Joan-Manuel Serrat amb un interès no mancat de curiositat per tal de conèixer (ara podem dir: d'escoltar-les extraordinàriament ben gravades) l'important recull de noves que n'aplega, totes pertanyents ja a la seva etapa de gran **vedette** professional de la cançó. Volíem saber si el seu art de fer cançons hi havia sortit guanyant o perdent. Temíem, fins i tot, que, com sol passar, de cara a una major eficàcia popular no s'hagués amanerat.

D'entrada hem de dir que ens han fet un efecte excel·lent. Cap canvi substancial, però trobem que les lletres tenen un traçat molt més segur. Les noves cançons **Com ho fa el vent**, **La Carmeta**, **De mica en mica**, **En qualsevol lloc**, **Saps, Camí avall** i **L'olivera** tenen la gràcia i la vivor de les anteriors i sens dubte assoliran, amb més mereixements, el mateix ressò. El disc inclou dues de les seves cançons antigues més famoses: **Paraules d'amor** i **Cançó de matinada**, amb instrumentació nova, i **Marta**, que també ho és però que no havia pogut ésser gravada fins fa poc temps.

Els arranjaments són del seu col·laborador musical d'ara, Ricard Miralles, el qual ha tingut l'habilitat d'adaptar la seva fanta-

sia d'instrumentador a l'estil serratià. També trobem que en Serrat actua amb més seguretat. Potser és per la gravació, en la qual tot sona bé, veu i música.

PAU RIBA I OVIDI MONTLLOR
Les opinions de Pau Riba sobre cançons són discutibles, però el que hom no li pot negar és que té traça a fer-ne. Per exemple, **Noia de porcellana**, la seva millor cançó fins ara, almenys gravada. La lletra és d'una finor poètica molt poc corrent, i la música — melodia i ritme —, eficaç. Forma part d'un **single** (Concèntric) recentment aparegut, a l'altra cara del qual hi ha la cançó **Els morts de l'any 40**, que també és bona però no tant. Recorda la del **Taxista**. En Pau Riba-intèrpret ja el coneixem prou bé, i és difícil d'esperar-ne cap guany considerable. En general, però, la veu i l'acompanyament musical sonen millor en aquest disc que en l'anterior.

Ovidi Montllor procedeix del teatre, com Núria Espert. Ara autor-intèrpret de cançons, ha gravat ja un disc (Discophon-Inici) on n'hi ha tres de seves: **La fera ferotge**, **Lliçó de sumes i verbs** i **Cançó de llaurador** i una de Josep M. Carandell: **Cançó de les balances**.

Ovidi Montllor ens convenç del tot com a intèrpret. Les seves principals virtuts, dicció clara i expressivitat, les deu a la seva formació d'actor. El seu futur dependrà, però, del que canti. És el problema de repertori, de tot cantant i, més encara, dels que es fan les cançons. El seu estil és diferent, tosc i agressiu. A les seves cançons mostra inquietuds i enginy. No són encara, però, prou reveladores. Ovidi Montllor inspira molta confiança.

ANTONI MIRAMBELL.

